

2.8.20 | ארבע נקודות לשבוע הקרוב | לתכנן קדימה מעכשיו

בשבועות האחרונים חל שיפור בהיקף ואיכות המענים הממשלתיים למשבר הכלכלי, אך מדיניות הסיוע בישראל הייתה ועודנה דלה ביחס למקומות אחרים בעולם ומאופיינת בתנודתיות ובהיעדר הסתכלות ארוכת טווח. כל אלה מייצרים בלבול אזרחי וחוסר אמון במערכות וניכרים במצוקה המעמיקה של מי שפרנסתם נפגעה ובגל ההפגנות שאינן שוכן. גם השבוע ועדות הכנסת יקיימו דיונים רבים באתגרים החברתיים, הכלכליים והבריאותיים של המשבר. אנחנו מזמינים אתכם להגיע לדיונים מצוידים בחומרים המצורפים כאן, ובארבע הנקודות שצריכות לעמוד במרכז השיח הציבורי והפעולה הפרלמנטרית והממשלתית בעת הזו:

1. **חייבים להתחיל לטפל בהשלכות ארוכות הטווח של המשבר:** כבר היום ברור ששיעורי העוני ואי-השוויון, הגבוהים מלכתחילה, יאמירו בעקבות המשבר ולא יחזרו למימדיהם הקודמים ללא התערבות ממשלתית נרחבת. במקביל, נשמעות הצעות להמשך הלמידה מרחוק עם תחילת שנת הלימודים בזמן שלחלק עצום מילדי ישראל אין את האמצעים לקחת בה חלק. **ועדת החינוך תקיים השבוע (בשני ושלישי החל מ-10:00, וברביעי ב-9:30) שורת דיונים על היערכות מערכת החינוך לתחילת שנת הלימודים.** זו הזדמנות להזכיר שהחלת למידה מרחוק מבלי להבטיח אמצעים טכנולוגיים מתאימים ל-100% מילדי ישראל חותרת תחת חוק חינוך חובה, מסכנת את עתידם של הילדים הפגיעים ביותר ומעמיקה את אי-השוויון בחברה בטווח הארוך. **[בתוכנית המדיניות הזאת](#)**, אנחנו פורסים את העקרונות לקביעת מדיניות שתמנע "גל שלישי" של עוני ואי-שוויון בעקבות המשבר.

2. **אסור להגדיל את חובות משקי הבית כדי להקטין את החוב הממשלתי:** גם לאחר הרחבת הסיוע הישיר, חלקים גדולים מתכנית הסיוע הממשלתית מתבססים על דחיית תשלומים, לקיחת אשראי או מתן אפשרות למשיכה מוקדמת של כספים – צעדים שיביאו להרחבת החובות הפרטיים של האזרחים במטרה להימנע מהגדלה נוספת של חובות הממשלה. **הוועדה לביקורת המדינה תקיים ביום רביעי (10:00) דיון בנושא מצב האשראי של משקי הבית בישראל.** מן הראוי להזכיר בו שהסכנות הגלומות בהרחבת חובות משקי הבית גדולות לאין שיעור מהסכנות הכרוכות בהגדלה נוספת של החוב הממשלתי. כפי שניתן לראות **[בתרשים הזה](#)**, רמת החוב הממשלתי הצפויה בישראל תגדל אמנם בעקבות משבר הקורונה, אך היא עדיין נמוכה משמעותית מרמת החוב הממוצעת הצפויה בקרב המדינות המפותחות, ואף נמוכה יותר מרמת החוב ששררה ברבות מהן טרם המשבר.

3. **שיעור האבטלה הגבוה מחייב שינוי מדיניות:** עם הימשכות המשבר, הולך ומתבהר כי מדיניות הוצאת עובדים לחל"ת הביאה להחמרה משמעותית בהיקף האבטלה בישראל וביכולת ההתאוששות של המשק. **הוועדה לביקורת המדינה תקיים ביום שני (11:15) דיון בנושא פעולות הממשלה להחזרת מובטלים למעגל התעסוקה** וזוהי הזדמנות להגיד שעדיין לא מאוחר מדי לאמץ את מודל סבסוד השכר ("המודל הגרמני") המפורט **[בנייר זה](#)**, ולהזכיר שהשימוש במערך דמי האבטלה כדי לפצות על אובדן הכנסה בעקבות המשבר פוגע באזרחים ובמשק – כפי שמוסבר בהרחבה **[בדף המידע הזה](#)**.

4. **לחזק את החזית החברתית במקום לדבר על קיצוצים:** לאחרונה נשמעות כוונות לקצץ במגזר הציבורי במטרה לממן את עלויות המשבר. דווקא היום אין שאלה בדבר נחיצותה של מערכת שירותים ציבורית חזקה ואיכותית, וחשיבותם של העובדות והעובדים שמפעילים אותה. **הוועדה לביקורת המדינה תקיים ביום שני (9:00) דיון בנושא העומס בבתי החולים הכלליים, [ובדף המידע הזה](#)** אפשר למצוא נתונים השוואתיים על מערכת הבריאות בישראל. **ועדת הקורונה תדון ביום שני (11:00) באתגרי המעבדות הרפואיות בתקופה זו, ביום שלישי ועדת העבודה והרווחה תדון בתנאי העסקתם של עובדי הסיעוד (10:30) ו-ועדת הקורונה תעסוק במערך בריאות הנפש והפסיכולוגיה הציבורית לאור משבר הקורונה (12:00).** לקראת הדיונים הללו אנחנו מזמינים אתכם לקרוא את **[התכנית שלנו לחיזוק החזית החברתית](#)**, שקוראת לחיזוק העובדות והעובדים במיוחד בעת הזאת.

אנו עומדים לרשותכם לשאלות, להרחבה ולעבודה משותפת,

טל אלוביץ', מנהל תחום ממשל

רמי הוד, מנכ"ל המרכז הרעיוני

ליצירת קשר ולפרטים נוספים: <http://www.berl.org.il/> | gov.kerenberl@gmail.com | 054-5531518